

Onze visie

op een gezondere leefomgeving
IJmond

Onze visie

op een gezondere leefomgeving IJmond

d.d. 11 mei 2021

Opsteller: Provincie Noord-Holland, gemeente Beverwijk, gemeente Heemskerk, gemeente Velsen.

Inleiding

In 2030 is de IJmond een gezondere leefomgeving en voldoet de luchtkwaliteit aan de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof in 2030.

Het is een omgeving waar gezocht wordt naar een balans van functies en activiteiten die een positief effect heeft op de fysieke leefomgeving en gezondheid. Dat betekent dat de totale belasting van de leefomgeving verbetert. Het is een omgeving waar bewoners, maatschappelijke partners en bedrijven, in onderling vertrouwen, actief betrokken worden bij het behalen van deze ambities. En waar wij als overheden gezamenlijk in optrekken, ieder vanuit onze eigen rol en verantwoordelijkheid. Die samenwerking kan nog veel beter. Daarbij streven wij gezamenlijk naar een balans tussen het economisch belang van de regio IJmond en het belang van een gezonde leefomgeving. Deze visie vormt de basis daarvoor.

Waarom een gezamenlijke visie?

Wij, de gemeente Velsen, gemeente Beverwijk en gemeente Heemskerk (hierna: IJmond-gemeenten) en de provincie Noord-Holland, hebben samen de opgave om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken. In de regio IJmond is de aandacht voor een gezondere leefomgeving groter dan ooit. De IJmond kenmerkt zich door een veelheid aan functies en activiteiten, die het gebied een uniek en complex karakter geven. In het gebied wordt werken, wonen, recreëren, zware industrie, weg, rail- en vliegverkeer alsook scheepvaart met elkaar gecombineerd. Deze functies en activiteiten leggen allemaal beslag en druk op de leefomgeving en zorgen voor vervuiling en hinder. Hoewel de luchtkwaliteit in de IJmond de afgelopen jaren is verbeterd, veroorzaakt met name de industrie overlast, zorgen en nadelige gezondheidseffecten in de omgeving. In de IJmond moeten, naast bestaande activiteiten, ook nieuwe opgaven gerealiseerd worden zoals de energietransitie, stikstofaanpak en duurzame mobiliteit.

Zo werken de IJmondgemeenten en de provincie Noord-Holland aan een gezondere IJmond:

- We maken 'Gezonde leefomgeving' een vast onderdeel van belangenafwegingen.
- We bundelen de krachten van de gezamenlijke overheden door als één overheid te opereren, met name richting industrie en de omgeving.
- We voeren programma's en concrete maatregelen uit die bijdragen aan een gezondere leefomgeving.
- We blijven inwoners actief informeren en betrekken.

Het is onze gezamenlijk verantwoordelijkheid om de leefomgeving in de IJmond zo gezond mogelijk te maken. Ook in een omgeving waar grootschalige industrie aanwezig is die hinder met zich meebrengt. In dat kader vinden we het belangrijk dat gezonde leefomgeving een vast onderdeel uit gaat maken van belangenafwegingen in de IJmond. Economisch perspectief, een gezondere leefomgeving en duurzaamheid zijn begrippen die niet meer

los van elkaar te zien zijn in de Nederlandse industrie en in de IJmond. Door gebruik te maken van de expertise van de GGD en het RIVM, willen wij meer inzicht krijgen in de gezondheidseffecten en daarmee gezondheid explicieter als belang onder de aandacht te brengen.

De provincie Noord-Holland, de IJmondgemeenten, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, de Omgevingsdienst IJmond en de GGD Kennemerland overleggen periodiek in het bestuurlijk overleg Industrie & Gezondheid IJmond. Via dit overleg, en via een ambtelijke werkgroep met vertegenwoordiging vanuit alle betrokken partijen, houden wij elkaar op te hoogte en maken we waar nodig afspraken met elkaar. Het optreden naar buiten als één overheid krijgt met dit overleg op bestuurlijk niveau vorm. En ook op het gebied van onderzoek en monitoring wordt al veel samengewerkt. De samenwerking is ook nodig ter voorbereiding op de Omgevingswet. Onder meer de bevoegdhedenverdeling tussen provincie en de gemeenten wordt op onderdelen aangepast.

Om de ambities te realiseren hebben de overheden programma's opgesteld om elk onze rol te pakken. Het Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond pakt bronnen aan zoals mobiliteit, scheepvaart en de woonomgeving. Het Programma Tata Steel 2020-2050 richt zich op meer en intensiever toezicht, aangescherpte vergunningen en continu onderzoek naar de gezondheid en de leefomgeving. Met deze en meer programma's zet ieder zich in om de leefomgeving gezonder te maken.

Wij zullen bewoners actief te blijven informeren en betrekken, zowel bij de ontwikkeling van beleid als de uitvoering daarvan. Met een open houding ontvangen wij ideeën en suggesties, maar nemen ook kritiek en klachten serieus. Het brede omgevingsoverleg is hier één van de instrumenten voor. Met bewoners werken wij aan een gezondere leefomgeving, transparantie en onderling vertrouwen. Wanneer de overheid en burgers elkaars perspectieven en beleving kennen en respecteren, zal dit er uiteindelijk voor zorgen dat het overheidsbeleid (en de hieruit voortvloeiende maatregelen) beter aansluiten bij de praktijk. Hierbij is een goede informatievoorziening ook van groot belang. Er is al een grote hoeveelheid onderzoeken beschikbaar, wij willen zorg dragen dat deze onderzoeken vindbaar en leesbaar zijn voor bewoners.

Deze visie is een vervolg op en bekrachtiging van eerdere acties

Deze gezamenlijke visie is niet het begin. In het verleden zijn er acties geweest om de leefomgeving te verbeteren en deze inspanningen zijn verankerd in programmatische aanpakken. Recentelijk is dat gebeurd met het ondertekenen van het Schone Luchtakkoord. In dit rijtje horen ook het Programma Tata Steel 2020-2050, het Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond, het Programma Gezonde Leefomgeving van de provincie Noord-Holland, de Visie NZKG, de provinciale Omgevingsvisie, en de Regionale Nota Gezondheidsbeleid thuis. Het verschilt welke partij eigenaar is van bovenstaande programma's van visies, maar partijen onderschrijven deze, zo onderschrijft de provincie Noord-Holland ook het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond.

Het Schone Luchtakkoord 2020

Met het akkoord dat o.a. is ondertekend door de Provincie Noord-Holland en de IJmond gemeenten wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit in 2030 voor fijn stof en stikstofdioxide om gezondheidswinst voor iedereen te realiseren.

Provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten hebben SLA ondertekend.

Programma Gezonde Leefomgeving

De Provincie Noord-Holland wil toe naar een omgeving waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. De provincie wil gezondheidswinst behalen door vanuit haar rol te sturen op het behouden en waar mogelijk verbeteren van een gezonde fysieke leefomgeving. Het realiseren van deze opgave is vervat in deze programmatische aanpak.

Provincie Noord-Holland

Programma Tata Steel 2020-2050

De provincie Noord-Holland, de gemeente Beverwijk, de gemeente Heemskerk en de gemeente Velsen hebben gezamenlijk het Programma Tata Steel 2020-2050 vastgesteld. Hiermee wordt gestreefd naar het zoveel mogelijk verminderen van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de IJmond. Het bestaat uit een samenhangend pakket van bestaande en nieuwe maatregelen, zowel voor de korte (periode 2020-2022) als voor de langere termijn (2050).

Provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten

Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond

In dit programma zetten de IJmondgemeenten zich in op het verbeteren van de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond, door te richten op intensivering van beleid en concrete maatregelen op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart.

Dit programma moet nog door de IJmondgemeenten worden vastgesteld.

Omgevingsvisie NH 2050

De Provincie Noord-Holland wil balans tussen economische groei en leefbaarheid. Dit betekent dat in heel Noord-Holland een basiskwaliteit van de leefomgeving wordt gegarandeerd. Er zijn randvoorwaarden geformuleerd hoe om te gaan met klimaatverandering. De provincie ontwikkelt zoveel mogelijk natuurinclusief en met behoud van (karakteristieke) landschappen, clustert ruimtelijke economische ontwikkelingen rond infrastructuur en houdt rekening met de ondergrond.

Provincie Noord-Holland

Lokale omgevingsvisies worden door de IJmondgemeenten in 2021 vastgesteld.

Regionale nota gezondheidsbeleid 2021-2028 "Samen gezond in Kennemerland"

De landelijke gezondheidsvraagstukken zijn hierin vertaald naar de lokale situatie door het vastleggen van ambities en prioriteiten binnen de eigen regio aangevuld met eigen extra ambities. Doel is het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van onze gemeenten en het stimuleren van een gezonde leefstijl.

Deze nota moet nog door de IJmondgemeenten worden vastgesteld.

Visie NZKG 2040

De visie NZKG richt zich op keuzes die nodig zijn om de belangrijke waarden in het gebied te versterken. De uitdaging is om de schaarse fysieke en milieuruimte in het Noordzeekanaalgebied optimaal in te zetten. Zo dat de juiste vestigingsvoorwaarden voor bedrijven die economische waarde en werkgelegenheid toevoegen wordt gerealiseerd. En voor het huisvesten van talent (vanwege het aantrekken van internationaal concurrerend kwalitatief arbeidsaanbod). Daarbij hoort een leefbare omgeving met voldoende groen en recreieruimte.

Deze visie is door de Colleges van gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Haarlemmerliede Spaarnwoude, Velsen, Zaanstad en provincie NoordHolland vastgesteld.

